

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДРУНТЯ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Каличева Н.Є., д-р екон. наук, доц.

Український державний університет залізничного транспорту

Підприємницька діяльність є особливим видом господарської діяльності, в основу якої покладено новаторство, інноваційність, ризик та відповідальність, раціональне комбінування ресурсів, ефективне господарювання, створення реальних цінностей, які здатні задовольняти потреби споживачів, з метою отримання прибутку. Вести підприємницьку діяльність можна у всіх сферах господарювання, а саме при створенні, розподілі, обміні, споживанні, організації та управлінні. Це сприяє отриманню підприємницької вигоди, що є основою розвитку підприємницької діяльності. Адже ефективне підприємництво сприяє вирішенню багатьох економічних проблем на державному та регіональному рівнях за рахунок стимуляції виробництва та мотивації діяльності різних груп населення, особливо в умовах кризи.

Підприємницька діяльність, а особливо мале та середнє підприємництво, є найбільш масовою, гнучкою та динамічною формою ділового життя суспільства. За рахунок мобільності та гнучкості підприємства малого та середнього бізнесу можуть усунути порушення необхідних співвідношень на товарних ринках, сприяти їх швидкому насиченню різними видами продукції, вирішити проблему запровадження у виробництво науково-технічних новацій, тощо.

У розвинутих країнах підприємницька діяльність є основним рушієм розвитку конкуренції, забезпечує оновлення товарів та послуг на ринку, допомагає у боротьбі з безробіттям, активізує процеси інноваційного розвитку та ін.

В нашій країні розвиток підприємницької діяльності має ряд специфічних особливостей, порівняно з провідними світовими економіками, зокрема:

- слабкий рівень техніко-технологічного розвитку;
- низький рівень управління, пов'язаний із браком необхідних знань та навичок;
- відсутність дієвої державної підтримки;
- слабка юридична обізнаність;
- низький рівень підприємницької культури;
- недовіра суспільства та брак міжнародних партнерів;

- орієнтація на багатопродуктову модель розвитку;
- низький рівень володіння інформацією про стан ринку;
- високий ступінь пристосування до умов ринку та ін.

За таких умов здійснення підприємницької діяльності в нашій країні є досить складним процесом, котрий потребує розроблення та запровадження підприємницьких стратегій розвитку.

На даний час виділяють стратегії підприємницької діяльності спрямовані на технічну модернізацію, запровадження інновацій, використання різних досягнень науково-технічного прогресу, тощо, а саме стратегію мінімізації витрат виробництва, стратегію збільшення частки ринку, стратегію інноваційного програмування науково-дослідних робіт, маркетингову стратегію.

В умовах ринку всі перераховані підприємницькі стратегії взаємодіють між собою, тому при формуванні стратегії розвитку підприємство має орієнтуватися на їхнє співвідношення в управлінській діяльності та вплив на забезпечення його конкурентоспроможності.

Вибір типу підприємницької стратегії визначається самим підприємством, виходячи з його господарської діяльності. Успішність підприємницької стратегії залежить від її обґрунтованості, вмотивованості, адекватності, неупередженості, стійкості, динамічності, довготривалості. При цьому необхідно враховувати досвід реалізації минулих стратегій, фактор часу, кон'юнктуру ринку та інші чинники.

Підприємницька діяльність сприяє подоланню кризових викликів в економіці за рахунок поступового економічного зростання, створення суспільно необхідного продукту, збільшення рівня зайнятості населення та вирішення загальнодержавних, регіональних і локальних проблем суспільства. За таких умов необхідно при виробі підприємницьких стратегій орієнтуватися на оптимальне поєднання чинників, що її визначають, а саме застосовування різноманітних новацій, використання сприятливих можливостей, які надає зовнішнє середовище, тощо.